

Hindaja kontroll-leht (XI-XII kl)

24. emakeeleolümpiaadi piirkonnavoore 2009

Ül.	Hinnatav tunnus	Punkte kokku kuni	Selgitus
1.	Teksti 1 õigekiri ja näpuvead (1)	0,5	<i>murud puuoksi > murtud puuoksi</i> (alt kolmas lõik)
3.	Teksti 3 õigekiri ja näpuvead (2)	0,5	<i>taastuv-energia</i> (avalõik), <i>tuuma-energia</i> (lõpulõigu allosa) > p.o SIDEKRIIPSUTA
3.	Teksti 4 õigekiri ja näpuvead (rohkesti puuduvaid kirjavahemärke)	7	Maksimaalne arv punkte, kui on lisatud 10 viga; vähema arvu juures miinus 1 p iga KOLME koma kohta, mis on alla kümne ; lühendi parandus läheb arvesse nagu komadki, aga miinuseid ei anta. Lk 3 liid (2 koma); osa 2) lõik <i>Nad suruvad...</i> (2 koma); Lk 4 II lõik <i>kuna</i> ees (1 koma); III lõik <i>vaid</i> ees ja <i>mida</i> ees (2); IV lõik (ebaolulisem <i>kui arvatakse</i> ees, 1 koma); V lõik <i>tekib</i> ees ja ei arvesta ees (2); VI lõik lühend <i>n.n.</i> (p.o <i>nn</i>); VII lõik <i>uurige</i> ees 1 koma). Lk 5 alt teine lõik <i>kas</i> ees koma ülearu (1)
1.1	Kirjutise sisu (kuni 5 p). Kirjutise vorm (kuni 5 p).	10	Ülesande täitmise p-d (1-5) ja teksti/keele p-d (1-5) liidetakse
1.2	Vastuse tervik kui asjalik lühikirjutis	6	2, 4 või 6 punkti (rahuldav 2, hea 4, väga hea vastus 6, arvestades kõiki tahke)
1.3	Nii positiivsed (<i>elutarkus</i>) kui ka negatiivsed suhtumistähendused (<i>rumalus, libe keel</i>) esile toodud (maks.) või selgitatud laveerimise (<i>laveerivad</i>) üldist negatiivset suhtumistähendust ja seostatud muud sellega annab punkti vähem	3	3 p (poolustega vastus, nähtuse ambivalentset selgitused, avab mõistet mitmekülgselt); 3 p (seletus laveerimise kaudu, nt <i>suhtub küsitavalt/halvasti, sest nimetab kõiki laveerijateks / muidu ei nimetaks kõiki laveerijateks</i>) 0 p (ei saa küsimusest aru, ei oska vastata või muud vastused)
1.4	<i>Merelind</i> (võib olla 1-2 olulist täiendit juures); <i>tõrjutus</i> jms metafoorsed lühivastused	2	1 punkt lihtsalt linnu ja lindu kirjeldava selgituse eest (nt <i>rannikul elutsev lind</i>), samuti kõigi liigitunnuste loendi puhul (see on liiane)
1.5	a Nt linnuliigi päritolu ja eluviisi tundmine + sobiv näite	6	Hinnatakse üldistavaid vastuseid ja nendega sobivaid näiteid (sobiva paari eest 2 p; üldistus näiteta 1 p; näide üldistuseta 1 p)
	b Nt linnuliigi välimuse tundmine + sobiv näide		
	c Nt linnuliigi füsioloogia (toitumise, seedimise, liikumise jms) tundmine		

Ül.		Hinnatav tunnus	Punkte kokku kuni	Selgitus
1.6	a	hakitud /öeldiseta /poolikud laused (või: palju selliseid lauseid)	6	Iga üldistatud joone eest koos õige näitega 2 punkti; eraldi üldistus või näide 1 p; üldistuseks sobib ka <i>lühikesed laused</i> , kuid anda 0,5 p vähem kui täpsema sõnastuse <i>hakitud, poolikud</i> või <i>öeldiseta laused</i> puhul
	b	Poeetiline väljenduslaad / ähmased või poeetilised tähenduseseosed vms		
	c	Sina-vorm		
1.7		Võõrsõna tunnused ammendavalt esitatud. Näited on struktuurivõõrad sõnad ja nõutud liigist	6	Tunnuste õige loendi eest 3 p; iga õige näite eest 0,5 p ja enam-vähem õige seletuse või sünonüümi eest 0,5 p (kokku sõnade eest 3 p); sõna ega seletus ei anne punkte, kui sõna on valest liigist või ei ole võõrsõna
2.1		<i>Reklaamitekst: kirjeldatakse oma toote ja teeninduse headust</i>	2	Tekstiliigi nimetus ja selgitus kumbki 1 p
2.2	a	<i>Te vote tellida nii palju, kui tahate, ja valida materjal.</i>	1	0, 5 p kummagi koma eest; muud parandused punkte ei anna
	b	<i>Teid teenindavad spetsialistid.</i>	4	Lause leidmine 1 p; määrangud <i>sihitis + öeldis + alus</i> igaüks 1 p
	c	<i>Meil on väga suur sortiment / sordivalik / valik sorte</i>	1	Sobiv asendus lauset muus osas muutmata 1 p; mõte sama, kuid esitatud uus (muu) lause – 0,5 p
	d	Ühe vales käandes sihitise kontekstikohane käände parandus	2	ÜHE (millise tahes all esitatud) vales käandes sihitise leidmine parandamata 1 p; kontekstis õige käände parandus 2 punkti: <i>võite valida selle toode (toote)</i> <i>ja valida materjal (materjali =</i> <i>võtame meile peale hoolsus ja kaitsmine (hoolsuse ja kaitsmise)</i> <i>KÜSITAV: võime valmistada ühed tooded välismaal (osa tooteid</i> vms parandus – 0,5 punkti) Muud sihitised on muud laadi (mitte käände-) vigadega = 0 p
	e	Nimisõna <i>maakera</i>	1	<i>maa keera</i> on ainuke kokkukirjutust nõudev nimisõna

Ül.	Hinnatav tunnus	Punkte kokku kuni	Selgitus
3.1	Seotud tekstid: 1, 2, 3, 4	2	Kokku kaks punkti (üks kummagi täieliku vastusepoole eest); Viga emmas-kummas pooles: poole eest 0
	Sidumata tekstid 5, 6, 7 (tabelid ja joonis)		
3.2	a fakte ega faktiviiteid tekstis ei ole	6	Maks-punktid, kui on esile toodud, et fakte pole (2 p), ja välja toodud peamised arvamused (piisav: 2 tk 2 p) ning viidatud tabelile 1 (2 p); joonis toetab kaudselt – osutus sellele ei muuda punkte; vastasseisukohta tabelist 2 ei küsita, nende esitamisel miinus 1 punkt
	b kõige tuntavam energiaallikas on tuul = tuuline saarestikuala on hea taastuenergia kasutuskoht, tuuleenergia on alternatiiv plaanitavale tuumaenergiale		
	c Tabel 1 (tekst 5) kinnitab arvamuse esitatud väiteid saarte sobivuse kohta kui fakti [+ joonis näitab, et rahvas pooldab Strandbergi seisukohta]		
3.3	Taastuenergia (vähemalt tuuleenergia) allikad on olemas, rahvas on nende kasutamise poolt, tuuleenergiat saaks ka importida, kuid selleks peaks rajama oma ettevõtteid ning paigutama tuulikud elupaikadest ja turismikohtadest vähemalt 1,5-2 km kaugusele, soovitatavalt merre.	10	Argumendid ja tingimused on leitud ja suudetud üldistavalt esitada. Iga puuduv või üldistamata argument võtab 2 p maha
3.4	Lääne-Eesti [ja sealse] saarestiku rannikuvetes	1	Lühike üldistav vastus, põhjendusi pole vaja, aga nad ei alanda punkte
3.5	Hinnatakse arutleva lühikirjutise õnnestumist nii sisuliselt kui vormiliselt	10	Ülesande täitmine, st põhjendatud arvamused, alustekstide osav kasutamine argumenteerimisel, asjalik seostamine 2/3 punkte; teksti sidusus ja keel 1/3 p)

Ül.	Hinnatav tunnus	Punkte kokku kuni	Selgitus
3.6	Müra tekitab <u>vahetult</u> uinumishäireid, peavalu, stressi ja muret, hajevilolekut ja orienteerumiskursi, värinaid, halba enesetunnet; <u>pikaaegne</u> tagajärg võib olla südamegevuse häired	3	Maks-punktid, kui vahetu mõju ja pikaaegne mõju on eraldi välja toodud: vahetu müra tagajärjed (sõltumata sõnastusest vähemalt neli eri sisuga nähtu) kuni 2 p (puudub miinus 0,5) + pikaaegne mõju 1 p . Kui samad nähud on vahetut ja pikaaegset mõju eristamata loendatud, siis kokku kuni 2 punkti (alla nelja üksuse iga puuduva eest miinus 0,5)
3.7	<i>Leho Kikas / Tekst 4: Emmastest pärit mandrihiidlane ja bioloogi haridusega IT spetsialist</i>	1	Õige vastus ja leitud fraas: kummagi eest 1 punkt
3.8	Leho Kikase tekst	3,5	Vastus õige – 1 p. Küsitud võtete kohta on leitud sobivaid näiteid – iga 0,5 p, aga maksimum 2,5 p (kokku kuni 3,5)
3.9	Hinnatakse nõutud sõnaliigi ja näite (võõrsõna) õigsust ja kooskõla	3,5	Iga õige ja küsituga kooskõlas element 0,5 punkti (st vastus annab 0 p, kui kindel näide pole nõutud sõnaliigist või pole võõrsõna)
	Kokku punkte kuni	100	